

Interviu

În administrația publică locală „modelul Ceaușescu funcționează și la ora actuală”

INTERVIU CU GÁBOR KOLUMBÁN

– În alegerile de anul trecut și în perioada care le-a urmat au început să devină mai vizibile regiunile. Chiar în interiorul PSD-ului a apărut acel grup de la Cluj cu o voce distinctă și cu o intenție reformatoare – atîta cît poate fi într-un partid de acest fel. Credeți că ar fi posibil ca în România un partid de anvergură națională să se muleze pe un fel de decupaj teritorial, așa cum în țări în care există partide regionale, și cele de anvergură națională elaborează platforme diferențiate, în funcție de regiuni?

Eu cred că una dintre problemele cu care se confruntă România este criza de conducere care se trage încă din perioada de dinainte de anii '80, cînd, practic, din considerente economice, chiar sub regimul lui Ceaușescu, România a început să se deschidă către lume. Prima deschidere a avut loc în anii '60. După aceea a urmat o închidere care în anii '80 nu s-a mai putut menține, ducînd în final la o semideschidere a țării. Sînt două mari procese care au contribuit la acest lucru. Primul este cel provenind din sfera comunicațiilor: prin dezvoltarea televiziunii prin satelit, a internetului, a telefoniei mobile, practic, oricine, oriunde în lume, poate fi conectat la orice rețea, oriunde ar fi celălalt nod. Al doilea proces este de natură economică, existînd această tendință de unificare a piețelor și de creare de actori economici mari, de firme multinaționale care concentrează piețe, capital, resurse, în competiția pe care o duc la nivel global. Aceste două tendințe nu sînt independente una de cealaltă și nici lipsite de impact asupra dezvoltării societăților. Un astfel de impact îl sesizăm noi: creșterea diversității în orice societate care este deschisă acestor fluxuri de informații și de resurse.

România se confruntă acum cu o situație contradictorie, în care țara și societatea românească au un trend de dezvoltare mai avansat decît acela din sfera politică și din sistemul politico-administrativ. Structurile noastre statale și

instituțiile noastre sînt foarte mult rămase în urmă față de nivelul la care se află societatea românească. (Făcînd o comparație, diferența dintre un român care trăiește în România și un englez care trăiește în Anglia nu este atît de mare pe cît este diferența dintre o structură politico-administrativă engleză și una românească.) Noi am devenit o societate mult mai dinamică, dar care nu are un sistem de conducere adecvat vieții noastre dinamice. Aceasta este teza mea fundamentală.

Orice încercare de a crea un cadru și un sistem instituțional mai adecvate pentru această societate diversificată, care este din ce în ce mai complexă, este binevenită. Va veni momentul în care cetățenii vor fi foarte nemulțumiți de structurile de care dispun. Chiar și acum sînt nemulțumiți, însă va veni momentul cînd generația născută după '90 nu va recunoaște legitimitatea unui proces de dinaintea nașterii sale și va pune întrebarea: de ce trebuie ca eu să tolerez această ineficiență, această lipsă de răspundere, toată această corupție ș.a.m.d.? Pentru că, umblînd prin lume, va vedea alte sisteme, care sînt mai aproape de cetățean, sînt mai eficiente, mai economicoase și nu lezează demnitatea cetățeanului în fiecare zi. Aceasta este problema fundamentală.

Eu cred că pot exista în momentul de față două abordări diferite ale problemei. Prima abordare este ca, de vreme ce am moștenit o anumită structură teritorială, să facem structura partidelor și a instituțiilor conformă cu această moștenire.

Aceasta a fost soluția lansată de Iliescu. În '90, în februarie, dezbaterile privind abolirea sentinței de condamnare la moarte a stîmmit proteste, în București. Se strînsese lume în fața clădirii Guvernului, cerînd să se reinstaureze pentru teroriști sentința de condamnare la moarte. Atunci, eu am fost cooptat ca membru în Consiliul Național al FSN. A fost singura și ultima dată cînd am fost invitat acolo. Am stat vizavi de domnul Iliescu la masă, eram o sută și ceva de oameni, și domnul Tőkés László era membru, era și Doina Cornea, ... era o întrunire pentru pregătirea alegerilor. Atunci eu i-am zis domnului Iliescu: „Domnule președinte, structura teritorială actuală a României nu este cea adecvată. Există tot felul de cereri din partea unor județe desființate, există localități care cred că nu au nimic de-a face cu centrul de comună căruia îi sînt arondate. Prima dată ar trebui să facem o reformă a administrației teritoriale.”

– *Chiar înaintea Proclamației de la Timișoara...*

Am undeva casetele înregistrate ale convorbirii – țin minte că toată lumea era foarte șocată că eu, cînd a început ședința, am pus un mic reportofon pe masă. Au venit cei de la SPP și au întreat ce-i cu el. Eu l-am întreat pe Iliescu dacă pot să-l folosesc. Sigur, sigur, e democrație, e libertate – mi-a răspuns. Așa că am două casete înregistrate care cred că sînt deja de valoare istorică, cu domnul Iliescu ținînd o întregă prelegere despre cum nu avem timp să facem o asemenea reformă,

despre faptul că sistemul este bun așa cum este și că, oricum, nu este important. Atunci trebuia să elaborăm Legea electorală și Constituția. E clar că nici măcar ideea revizuirii hărții administrativ-teritoriale a României nu era agreată de Iliescu. Fiind mult timp secretar de partid în diferite județe, el era obișnuit cu acest sistem de gestionare a țării. Structura de partid de dinainte de '89 era perfect optimizată pe structura de județe. Președintele Consiliul Județean, cum ar fi în terminologia actuală, era prim-secretarul Comitetului Județean de Partid și era atotputernic. Era mai mult decât este prefectul la ora actuală.

Făcând o paranteză aici, se vede, de fiecare dată, cu ocazia alegerilor, că renaște un model de prefect care nu este altceva decât modelul primului secretar de județ. Partidele nu sunt capabile în momentul de față să iasă din acest clișeu politic. Acesta este unul dintre modele, pe care eu îl numesc modelul lui Ceaușescu, care funcționează și la ora actuală. „Marele maestru” a clădit administrația teritorială conform propriilor interese, și așa a rămas. Toate procesele cu dezvoltarea capitalelor de județ au continuat, iar efectele acestora dăinuiesc și acum.

Cealaltă abordare ar fi să sondăm nivelele mai adânci ale societății și să încercăm să depistăm o structurare mai profundă a societății decât cea administrativ-teritorială. O abordare posibilă ar fi să folosim regiunile culturale ale profesorului Dumitru Sandu, dar există și alte posibilități care nu sînt chiar atît de științifice, ci țin de intuiție și de conducerea locală. Să ținem cont de (a)filiațiile, de loialitățile, de legăturile mici, cu alte cuvinte, ideea lansată de Ovidiu Pecican, de a ne folosi de familii și de vecinătăți. Este o idee foarte valoroasă. Eu cred că oamenii, în viața de zi cu zi, au o rețea socială foarte bine structurată și că orice inițiativă politică ar trebui să țină cont de această rețea socială deja existentă. Tocmai de aceea, trebuie să cunoști această realitate, nu să stai undeva la birou și să citești presa care scrie despre tine (cam la atît se reduce acum capacitatea de înțelegere a societății românești de către sfera politică). Ar fi o completă refacere a sferei politice dacă am urma acest principiu. Ca fost politician activ – și orice cetățean ar trebui să fie un politician –, aceasta e filozofia mea de conducere participativă a unei societăți. Mie nu îmi place prima paradigmă. Eu nu vreau să trăiesc în sfera politică a lui Ceaușescu. Mi-ar plăcea a doua paradigmă: să încerc să creez un sistem politic care să fie mai apt pentru conducerea unei societăți care este dinamică, este în plină dezvoltare; și nu să violez tot timpul societatea prin sistemul politic și voința politică, ci să servesc mai mult dezvoltarea societății, iar sistemul politic să fie un ajutor, un sprijin pentru procesele de dezvoltare care oricum au loc, unele mai libere, altele mai îngrădite de către sfera politică.

Dacă ne îmbarcăm în această a doua paradigmă, atunci e evident că o structură politică, un partid care se construiește pe cu totul alte principii decât partidele actuale, ar fi o probă, o încercare de veridicitate, de verificare a acestei prezumții. Dacă un astfel de partid s-ar construi și ar intra în competiție politică, și dacă este

adevărat ceea ce spun, ar trebui să câștige. E clar că fără voință politică nu se poate schimba structura administrativ-teritorială, nu se poate face un altfel de stat. Ori prin revoluții, ori prin mecanisme democratice. Revoluțiile nu mai sînt la modă, nu cred că România ar mai putea suporta o altă revoluție. Însuși conceptul de revoluție a fost pervertit și golit de credibilitate. „Revoluția furată” este un concept foarte cuprinzător pentru acest proces. Rămîne democrația. Încă nu s-a furat democrația în România. Multe alte lucruri s-au furat, dar încă democrația încă nu, pentru că ea nu a existat încă în adevăratul ei sens. Nu poți fura ceva ce nu există. Cred însă că acest al doilea model ar fi demn de încercat. Totul depinde de sprijinul uman, de resursele de creativitate, de inovație și, nu în ultimul rînd, de o astfel de viziune politică.

– La ultimele alegeri, în zona Banatului, PNȚ-ul a reușit să culeagă în jur de 20% din voturi. Voturile acelea nu se regăsesc niciunde în Parlament, au rămas fără nici un fel de reprezentare, chiar dacă constituie un număr destul de însemnat. Cum am putea ieși din acest cerc vicios, în care partidele mari nu au capacitatea de a se transforma pe ele însele și de a transforma, mai apoi, realitatea din jurul lor, iar altele care, poate, ar vrea să valorifice potențialul local, regional, cum a fost și AP-ul (care inclusese în platforma sa conceptul de subsidiaritate și care a preluat pe listele sale candidați UCM, formațiune politică ce, în condițiile legislative actuale, nici măcar nu a putut căpăta statut legal), nu pot să intre în competiție?

Trebuie să înțelegem că există două tendințe care sînt destul de greu de împăcat. Prima tendință se datorează faptului că toate țările est-europene intră în Uniunea Europeană, ceea ce face ca să se formeze partide mari care se afiliază marilor coaliții de partide din Europa. Aceste partide sînt construite pe ideologii politice și respectă în general tradiția europeană: creștin-democrația, social-democrația, liberalismul, însă aceste concepte ideologice nu prea au rădăcini istorice în Europa de Est. Liberalismul din Statele Unite sau din Anglia înseamnă cu totul altceva decît liberalismul dintr-o zonă, îmi vine să-i spun premodernă, ca a noastră, în care modernizarea încă nu s-a terminat. Desigur, de la nivelul european vine sprijin politic și economic, și printr-o astfel de coagulare se pot ataca subiecte mari, cu impact la nivel european. Este, de aceea, o sfidare clară pentru orice partid din Europa de Est să se muleze pe structurile de partid europene. Însă aceasta este o tendință care se întoarce împotriva regionalizării sau a comportamentului regional al partidelor.

Pe de altă parte, realitatea este că, în general, oamenii nu prea își acordă voturile pe baze ideologice și că, peste tot în lume, marile partide sînt nevoite să prezinte diverse mesaje trans-ideologice, uneori din ideologia partidului adversar. Se poate lesne observa în momentul de față o diluare a ideologiei marcante, aceasta

fiind una din problemele cu care se confruntă partidele mari. Oamenii vor soluții la probleme simple, de zi cu zi, vor o viață mai demnă, mai sigură. Pentru acoperirea acestei nevoi, partidele mici, care au susținere în zona locală și au această rețea de vecinătăți cu foarte mulți adepți înrolați, pot să aducă o schimbare importantă.

La noi există tendința partidelor mari, parlamentare, care să se afilieze la partidele din Uniunea Europeană și, din câte am observat evoluțiile din Ungaria, Polonia, Cehia după integrare, acest lucru se și întâmplă. Adevărul e că partidele își pierd mesajele importante pentru oameni și încep să intre în corul mare pentru că aceasta le dă un sentiment de succes liderilor, cărora le place să meargă la Bruxelles, să călătorească, și pentru care devine din ce în ce mai enervant și mai plictisitor să facă față întrunirilor cu cetățenii. Nu mai vezi un senator la biroul senatorial decât o dată sau de două ori pe an. Nu au timp. Sînt oriunde în lume, numai acasă nu. Se creează astfel un vid, un vacuum local în sfera democrației.

Acest vid local se poate umple de către societatea civilă. Primul pas pentru o astfel de structurare nouă de guvernare ar fi ca în legislația privind alegerile locale să apară din nou posibilitatea ca organizațiile neguvernamentale să participe la acestea cu candidați proprii. Acest lucru era posibil pînă nu demult, dar din cauza scandalului din UDMR, tocmai acest lucru a fost extirpat din legea noastră. Nu are nimeni de ce să se teamă de syndicate sau de ONG-uri că participă la alegeri, pentru că ONG-urile existente la ora actuală pot să-și găsească un sprijin în comunitățile locale și, într-adevăr, există toate probabilitățile să prezinte oameni mai credibili drept candidați. Ideea ar fi să umplem acest vid de putere – eu aș folosi mai degrabă conceptul de „vid de conducere locală” – cu oameni noi, care nu provin din sfera de partid, oameni independenți sau care sînt înrolați în societatea civilă, oameni activi care au credibilitate în comunitățile locale și care au arătat ce au fost în stare să facă vreme de 15 ani. Dacă s-ar întâmpla acest lucru, după aceea cu acești oameni s-ar putea iniția o nouă discuție despre o reorganizare a sferei politice.

Aș gîndi această strategie în două etape. Prima etapă ar fi să rezolvăm vidul de democrație la nivel local, după care să urmeze o reorganizare a partidelor pe baza acestui șoc local. Dacă la alegerile locale s-ar adevăra că partidele mari din parlament au pierdut locurile din consiliile locale, atunci ele ar fi silit să se trezească la realitate și, astfel, ar realiza că cetățenii vor cu totul altceva decât lucrurile care figurează în agenda politicienilor. Pentru aceasta ar trebui însă să existe o coordonare puternică între organizațiile societății civile. Ar trebui să abandonăm acest rol de *watch-dog*, să stăm și să așteptăm să fim fentați de fiecare dată de politicieni. Înainte de alegeri purtăm discuții, ei ne promit, noi spunem da, vă dăm sprijinul, după care nu se întâmplă nimic. Eu cred că o atitudine civică la nivel local înseamnă să iei responsabilitatea în mîna și să încerci să rezolvi problemele comunității, din domeniul tău de expertiză.

Evident, această problemă ne conduce la întrebarea unde este și unde nu este societate civilă în România? Probabil sînt zone unde societatea civilă este mai

puternică, zonele urbane, respectiv zona Transilvaniei, și sînt zone unde societatea civilă este mai puțin organizată și mai puțin activă. Acea hartă de distribuție regională a voturilor ar putea să fie și mai puternic conturată în urma răspunsului dat la întrebarea de mai sus. Bănuiesc că ar împinge puțin partidele politice să fie mai active în zonele unde societatea civilă este mai slabă.

Știu că este foarte radical ceea ce spun, pentru că asta înseamnă ca societatea civilă care, prin definiție, este non-politică, să intre în jocul politic. Nu știu dacă liderii societății civile ar fi dispuși să facă acest lucru. Această dilemă a fost tot timpul prezentă în istoria politică a României de după '89, dacă ar fi să ne gîndim doar la Alianța Civică și Partidul Alianței Civice. Modelele acestea nu au funcționat. Cînd societatea civilă emană din ea, însăși o structură politică, aceea ori devine la fel cum sînt celelalte, ori moare. Ar trebui să ne gîndim cumva să avem o guvernare locală civică. Și atunci nu ar mai fi nevoie de acea „emanație”. Numai după ce la nivel local se întîmplă umplerea acestui vid democratic și pot să emit mesaje și să rezolv probleme locale, numai după aceea se poate discuta despre o restructurare a sferei politice și a statului român.

Există un element comun în ambele modele pe care le-am luat în discuție: comunitatea locală. Și în varianta regională, și în varianta centralistă, comunitatea locală există. Autonomia locală se bucură de consens la ora actuală, nimeni nu tăgăduiește dreptul la autonomie locală. Ar trebui să umplem prima dată cu substanță această autonomie locală și după aceea să construim, de jos în sus, structurile regionale adecvate. Eu nu cred că în România se poate construi o structură regională prin regionalizare, pentru că avem un stat foarte slab, care nu poate să-și impună structurile în teritoriu, și avem o societate care s-a obișnuit să supraviețuiască prin trăirea unor libertăți care ies din sfera publică și din cea politică. Întrucît sistemul partidului comunist era insuportabil, românii s-au obținuit să-și trăiască existența în alte sfere – și nu s-au dezbărat încă de această obișnuință. La noi nu există o astfel de atitudine: sînt nemulțumit de partide și atunci mă apuc să fac ceva să le schimb sau să pun altceva în locul lor. Nu, dacă sînt profund nemulțumit de partide, atunci îmi fac o viață în care nu sînt partide: mă dedic în totalitate familiei sau vieții religioase, mă retrag la munte, mă duc la țară. Se pare că avem o strategie de evitare a conflictelor politice. Nu sîntem înclinați spre competiție și spre cooperare. Trebuie să ținem cont de aceste tendințe.

Eu văd foarte pragmatic lucrurile. Prima bătălie: trebuie să reintroducem participarea societății civile la alegerile locale. A doua bătălie: trebuie să participăm la alegerile locale, să vedem cît am cîștigat, iar după aceea să avem o coordonare în sfera civilă și să discutăm cu sfera politică pentru alegerile generale. Dacă ar exista o putere locală în mîinile sferei civile, atunci am putea să negociem o restructurare teritorial-administrativă a țării și eventuale modificări ale Constituției în direcția regionalismului. După aceea, vom vedea dacă partidele vor fi cooperante

în această direcție sau va trebui să înființăm un nou partid care să intre în competiție cu ele. Asta este viziunea mea.

– Considerați că deficitul de conducere de care pomenești s-a înregistrat și în Occident și că partidele regionale și regionaliste din Occident sînt un răspuns la un asemenea deficit?

Da, în măsura în care procesul de integrare europeană transferă tot mai multe competențe Bruxelles-ului, oamenii simțind că deciziile nu se mai iau aproape de ei. Problemele de guvernare locală și de autonomie, de regulă, sînt importante și atrag oamenii să participe. Societatea civilă e foarte activă în Occident și are peste tot posibilitatea să participe la alegerile locale. Alegerile locale au în Occident cu totul alt regim decît alegerile naționale: se organizează în alte etape, în alți ani, există sisteme diferite; n-are nimic de-a face parlamentul cu consiliul local. Acesta este un lucru important, pe care ar trebui să îl avem în vedere.

A doua problemă a partidelor regionale este că poți să ai un partid activ regional, dar dacă nu ai o structură regională, impactul lui are toate șansele să fie unul minim. Menirea unui partid regional este să afirme interesele regiunii pentru care el s-a format. Dacă înființezi un partid transilvănean, atunci ar trebui să existe Transilvania ca structură mentală de comunitate și oamenii să realizeze că noi trebuie să trimitem niște băieți zdraveni la București ca să ne reprezinte pe noi, transilvănenii. Însă evoluția politică din România a reușit să separe deja aceste zone, au urmat clivaje ideologice și, prin aceasta, a ținut în frîu dezvoltarea unei conștiințe regionale. La ora actuală toți cei care trăim în Transilvania avem deja o identitate liberală, o identitate PSD, sîntem transilvăneni social-democrați sau liberali. Nu mai este atît de ușor să aduci laolaltă toate aceste ideologii separate care sînt deja în competiție și pentru care există deja resurse alocate și poziții cîștigate în economie, politică, administrație. Este mai ușor să ai partide regionale, acolo unde există regiuni. Este foarte dificil să ai un partid regional fără să ai regiuni, pentru că atunci se ivește o problemă de identificare: eu vin să lupt pentru ceva care o să apară dacă eu cîștig. Este o buclă dificilă. Din punct de vedere politic, alegătorul o să spună că ceva nu e credibil, că oamenii aceștia apără un regat care nu există. Din acest motiv spun că trebuie început de la nivelul local. Administrația publică locală există. Ea va exista și în viitor, indiferent dacă vor fi regiuni sau dacă vor fi sau nu state federale. Este o poziție legitimă ca tu să vii și să spui unui oraș sau unui sat: vreau să fac cutare lucru și cutare lucru, votați-mă. După ce am acces în puterea locală pot să spun: structura județeană nu mi-a dat bani, nu mă sprijină, condiționează resursele de la centru de comportamentul meu politic. Se pot ataca anumite lucruri despre care nu se vorbește în momentul de față, cum ar fi faptul că sînt alocați bani pentru asfaltarea unei străzi, dar sînt

aduși prin firma care va face asfaltarea respectivă. Primarii deja știu cu cine trebuie să stea de vorbă la Brașov sau la București ca să obțină fondurile. Dacă nu câștigă licitația firma respectivă, banii nu vin. Sînt niște lucruri care țin de corupție, nu de funcționarea sistemului actual, și care trebuie demascate. Asta se poate face doar dintr-o poziție legitimă, de niște oameni care sînt profesioniști, care nu își fac neapărat o problemă de existență din politică și care pot spune: „Acesta e mandatul meu, m-am angajat să duc la capăt cutare lucru și, după ce reușesc, pot să mă duc înapoi, am un loc de muncă, am o profesie, am un salariu.” Ar trebui găsită acea tranziție în care politicienii sau conducătorii (vorbeam despre vidul de conducere) să nu fie așa de coruptibili. La noi, problema este că, dacă un politician nu mai este senator, parlamentar, secretar de stat, primar ș.a.m.d., atunci crede că nu mai e nimic, că nu mai poate să meargă înapoi la catedră sau înapoi la o firmă. Singurul loc de unde poate să scoată bani și unde poate să își conceapă existența este sfera politică. Lucrul acesta pervertește. Este clar că e calea cea mai scurtă spre corupție. Societatea civilă (unde oamenii s-au obișnuit cu problemele financiare, s-au obișnuit cu transparența) ar putea genera oameni incoruptibili, care nu fac compromisuri pentru poziții și pentru bani, oameni care sînt în stare să colaboreze și care au soluții bazate pe proiecte și programe concrete. Sfera civilă a învățat această lecție în 15 ani.

– *Ni se servește regulat de către clasa politică falsul argument că nu ne putem regionaliza din cauză că avem deja regiunile de dezvoltare și că, în momentul în care ne-am propune să facem un alt tip de regionalizare, ne-am tăia singuri conducta de bani care ne vin de la Bruxelles, că, oricum, ne-a rămas puțin timp pînă la aderarea la Uniunea Europeană și nu se poate pune problema, prioritățile sînt cu totul altele, iar după aderare e puțin probabil ca Bruxelles-ul să accepte o asemenea restructurare. Iarăși nu avem timp, cum spunea Iliescu, atunci, în '90 nu aveam timp, în cei 15 ani care au trecut de atunci nu am avut timp, niciodată nu avem timp pentru lucrurile cu adevărat importante.*

Chiar și drumul cel mai lung începe cu primul pas. Faptul că nu avem timp să facem primul pas este extrem de greu de acceptat și este de acum lîmpede că nu am vrut să facem primul pas. Răspunsul la această întrebare vine din partea Delegației Uniunii Europene la București și a fost rostit de Jonathan Scheele în urmă cu aproximativ un an, cu ocazia vizitei în județele Covasna și Harghita, cînd președintele Consiliului Județean Covasna i-a explicat că vrea să refacă harta regiunilor și să facă regiuni de dezvoltare în Secuime. Jonathan Scheele a răspuns că structura actuală este cuprinsă deja în documentele de aderare a României și că orice modificare a acestor capitole ar împiedica sau ar prelungi procesul de integrare. Subliniez, nu a spus că orice modificare a structurilor regionale, ci a capitolelor. Acum, din moment ce tratatul

de aderare este deja semnat, e încă și mai dificil să se modifice aceste lucruri. Aceasta este, însă, o abordare birocratică, clar că Uniunea Europeană care are un proces de planificare a bugetului pe 7 ani, proces care începe cu ani înaintea perioadei de bugetare propriu-zise, funcționează potrivit unei multitudini de mecanisme care trebuie coordonate și că este dificil, ca atare, pentru România să modifice un capitol al dezvoltării regionale. Totuși, nu este un inconvenient sau o piedică de principiu, ci, pur și simplu, comoditate birocratică. Este mai dificil pentru birocrații de la Bruxelles să facă ajustări din mers la aceste procese de planificare bugetară.

Dacă ar exista o voință politică reală în România, atunci această voință politică ar fi acceptată și la Bruxelles, mai ales că cifrele care indică gradul de absorbție a fondurilor de preaderare sînt dezastruoase. La Sapard nu am depășit 40% și Sapard-ul este o picătură de apă pe lîngă sumele care trebuie să vină prin fondurile structurale. În primul an de la aderare, România va deveni în principal un contributor la Uniunea Europeană. O situație de felul în care îi iei cerșetorului de pe stradă banii ca să contribuie la parcare mașinilor sau ceva de genul acesta. Tot așa a pățit și Ungaria, a dat mai mult decît a primit, pentru că nu avea structurile necesare.

În momentul de față, cele opt regiuni de dezvoltare din România nu pot fi socotite regiuni cu adevărat, ele neavînd personalitate juridică; nu există regiuni, ci numai aceste agenții de dezvoltare și o structură ierarhică legată de Ministerul Integrării Europene, ce poate fi schimbată de la o zi la alta. Problema este fals prezentată. La noi, problema nu este că avem o structură regională, dar nu sîntem mulțumiți de ea și vrem să facem alta, mai adecvată. Problema este că nu avem o structură regională propriu-zisă, ci niște agenții regionale care nu sînt altceva decît niște birouri, așa cum sînt birourile Ministerului Comunicațiilor sau ale oricărui alt minister. Sînt zece oameni în niște birouri și mișcă ceva bani. La asta se reduce totul. Nu există o comunitate, nici un fel de legături, nu au loc alegeri. E o falsă problemă.

Problema trebuie pusă altfel: vrem să avem structuri regionale în România? Și dacă da – și se pare că da, din moment ce s-a încercat să se facă această structurare –, atunci s-o facem cu adevărat și s-o facem respectînd dorințele cetățenilor. Întrebăm oamenii, organizăm referendumuri privind localitățile, de ce regiune anume vor să aparțină, fără granițe, și, de asemenea, întrebăm cetățenii dacă vor, de pildă, să facă parte din regiunea Transilvania sau din regiunea Țării Secuilor? Și așa se naște harta. Ea nu trebuie făcută pe masa de lucru, pentru că oamenii știu unde aparțin și unde vor să le fie soluționate problemele. Ar fi un proces extrem de interesant și foarte dinamic, pentru că ar mobiliza comunitățile locale. Evident că ar porni o întregă luptă de lobby și implicare, un șir de promisiuni din partea orașelor către sate ș.a.m.d. Asta ar trebui să fie. E foarte simplu, extrem de simplu, dar politicienii nu vor să elibereze această energie, să îi lase pe cetățenii înșiși să spună cum vor să fie organizată țara.

Interviu realizat de Doina Baci

INTERVIU CU GÁBOR KOLUMBÁN

*

Gábor KOLUMBÁN (n.1959), lector universitar la Universitatea Sapientia, Facultatea de Științe Economice și Umane, doctorand la Universitatea din Pécs (Ungaria) în domeniul economiei și politicilor regionale. Până în anul 2000 activ în politică: președintele Consiliului Județean Harghita în perioada 1996-2000 și membru în Delegația României la Consiliul Europei în perioada 1997-2000 (Camera Puterilor Locale și Regionale, în cadrul căreia a deținut funcția de președinte al Comisiei de lucru pentru regionalism, federalism și minorități).